

регулювати економічну активність, спрямовуючи їх у ті галузі, де можна від цього отримати найбільший економічний ефект. При цьому державна підтримка повинна слугувати додатковим, а не основним джерелом фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Ружицький Ю. В. Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.08 / Ю. В. Ружицький. Чернігів, 2017. 21 с.
2. Новосад І. Г. Інструменти мотиваційного механізму розвитку проблемних регіонів. *Економіка и управление*. 2011. №2. С. 133-138.
3. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні : аналіт. доп. / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук [та ін.]. К. : НІСД, 2013. 88 с.
4. Гура Я. В. Інструменти стимулювання сталого розвитку регіонів України. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія : Управління. 2012. Вип. 3. С. 324-333.

Палій Ольга Анатоліївна

Головний спеціаліст бюджетного відділу управління фінансів управління фінансів Луцької районної державної адміністрації

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ ПРИ ФОРМУВАННІ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Застосування програмно-цільового методу при формуванні видаткової частини бюджету об'єднаної територіальної громади актуалізується через реалізацію процесу децентралізації, коли з'являються нові спроможні територіальні громади, які досі не мали досвіду такого самосійного планування

власного розвитку. Саме окремо взяті територіальні громади на власний розсуд мають самостійно, виходячи з власних інтересів, визначати і планувати власне майбутнє з використанням сучасних управлінських підходів.

Як саме витратити кошти місцевого бюджету, визначає виключно відповідна місцева рада. На відміну від доходів, видатки бюджету у переважній більшості потенційно можна віднести до бюджетних стимулів. Безпосереднє перетворення видатків бюджету у стимули можливе завдяки вибору прогресивних напрямів бюджетного фінансування (спрямування коштів на удосконалення галузевої та територіальної структури економіки, першочергове забезпечення галузей і виробництв, які забезпечують високі темпи розвитку) та форм і порядку виділення бюджетних коштів окремим суб'єктам бюджетних відносин, оптимізації мережі тощо.

Для кожної об'єднаної територіальної громади доцільним є встановлення власних обов'язкових процедур публічності і прозорості витрачання бюджетних коштів, які б робили зловживання неможливими, або, принаймні, доволі складними. Такими процедурами можуть бути: ухвала положення про проведення бюджетних слухань, залучення засобів масової інформації на основні етапи бюджетного процесу (схвалення і затвердження бюджету, періодична публікація підсумків виконання та ін., обговорення витрат бюджету в населених пунктах за сприяння старост, як членів виконкому), прозорість проведення тендерних закупівель, випуск інформаційних оглядів щодо цих процедур та розміщення їх у доступних для мешканців місцях, звіти місцевих депутатів і посадових осіб перед виборцями та інші заходи.

Значною мірою підвищенню ефективності використання бюджетних коштів можуть сприяти окремі ініціативи з боку жителів об'єднаної територіальної громади.

Програмно-цільове управління на рівні об'єднаної територіальної громади є методом, який пов'язує витрати з одержанням результатів для усіх її стейкхолдерів. Метою застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі є встановлення безпосереднього зв'язку між виділенням

бюджетних коштів та результатами їх використання. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі слід розглядати як систему планування бюджетних коштів у середньостроковій перспективі, спрямовану на складання бюджетних програм, орієнтованих на кінцевий результат.

При цьому необхідно чітко розмежовувати, що бюджетні програми і програми (цільові, соціально-економічного розвитку тощо), які затверджує місцева рада є не тотожними поняттями. Параметри бюджетної програми ухвалюються у визначеному порядку паспортом бюджетної програми. Програми ж соціально-економічного та культурного розвитку затверджуються відповідно до ст. 26 та 43 Закону про місцеве самоврядування окремим рішенням відповідної ради. Такі програми можуть виконуватися впродовж декількох років. У разі потреби кошти на їх реалізацію передбачаються за рахунок бюджетних асигнувань, установлених для відповідних бюджетних програм. Крім цього, особливість бюджетної програми у тому, що вона характеризує однотипну діяльність в одній галузі, в одному типі структур, а послуга, про яку йдеться, спрямована на задоволення конкретних потреб отримувачів такої послуги.

Відповідальний виконавець бюджетних програм бюджету об'єднаної територіальної громади визначається головним розпорядником бюджетних коштів за погодженням із місцевим фінансовим органом. Відповідальним виконавцем бюджетних програм у бюджеті об'єднаної територіальної громади може бути головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетними програмами, виконання яких забезпечує його апарат, та/або розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, який виконує бюджетні програми у системі головного розпорядника. За бюджетними програмами, поділені на підпрограми, відповідальним виконавцем виступає виключно головний розпорядник бюджетних коштів.

Відповідальний виконавець бюджетних програм забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів упродовж усього строку реалізації таких бюджетних програм у визначених межах бюджетних призначень.

Список використаних джерел:

1. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні DESPRO. К.: ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с.

2. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування Асоціація міст України К., ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

3. Овчаренко Т., Бочі А., Поворозник В. Особливості формування та виконання бюджету об'єднаних територіальних громад Міжнародний центр перспективних досліджень, 2017. 133 с.

Пальчиковський Віталій Григорович

Заступник начальника відділу контролю за відшкодуванням ПДВ Головного управління ДФС в Тернопільській області

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Фінансовою основою функціонування держави є податки, адже саме вони забезпечують більшу частину доходів бюджетів, мобілізуючи грошові ресурси для фінансування державних видатків. В умовах швидких змін, нестабільності економічної ситуації та низького рівня податкової дисципліни в Україні особливого значення набуває створення такої системи адміністрування податків, яка б відповідала потребам соціально-економічного розвитку держави, забезпечила зниження податкового навантаження, ініціювала активізацію ділової активності суб'єктів підприємництва, стимулювала інвестиційно-інноваційну діяльність та заохочувала платників до своєчасної сплати податків в повній мірі.